

Möttes för samråd om ADB-strategin

Den 20 augusti samlades FFV Aerotechs AU/ADB-råd och den fackliga referensgruppen för ADB-frågor till möte i Arboga. Samma dag konfirmerades riktlinjerna i AU/ADB-strategin av Aerotechs styrelse.

Efter ett års hårt utredningsarbete, där AU/ADB-rådet svarat för ett snyggt teamwork, väntar nu en mängd aktiviteter, både på företags- och divisionsnivå. Därför möttes också deltagarna vid AU/ADB-mötet av en diger dagordning.

Från personalorganisationerna har en särskild referensgrupp bildats för att bevaka AU/ADB-frågorna. Referensgruppen samarbetar intimt med AU/ADB-rådet och grupperna ska ibland ha gemensamma sammanträden.

Från: Hans Risberg, SF Arboga, Anders Norling, FCTF Östersund, samt Rolf Olsson, FCTF Arboga/Linköping. Foto: Britt Blom
På bilden saknas den fjärde gruppmedlemmen Rolf Lundin från SACO/SR. Ersättare är Gert Ladenfors, SACO/SR, samt Lars Sahlin, FCTF Östersund.

I FFV Aerotechs AU/ADB-råd ingår representanter från företagsledningen, staberna, divisionerna och FFV Data. Här "radar rådet upp sig" för att ytterligare understryka "bredden" i sammansättningen. Från: Håkan Rosvall, CO30, Holger Hedberg (tillfällig ersättare för Alf Gustafsson, Avionik), Per-Åke Dahlström, CO, Bengt Zetterberg, Motor, Gunnar Hultman, Service, Rolf Alénus, Flygteknik, Sture Fahlborg (adjungerad från Service), Gösta Nätfalk, GS, samt Leif Eriksson, FFV Data. Foto: Britt Blom

På bilden saknas Carl von Schultzenheim från division Export.

Tidigare har rådet och referensgruppen sammanträtt på var sitt håll, men den här dagen fanns båda grupperna på plats.

– Det finns många anledningar till att vi kallat referensgruppen till dagens möte. Dels behöver vi bekanta oss med varandra, dels är det många aktiviteter på gång och det bör vara en stark länk mellan AU/ADB-rådet och de fackliga representanterna. Vi kommer alltså även fortsättningsvis att träffas gemensamt då och då, sa Per-Åke Dahlström, innan han presenterade den innehållsrika dagordningen.

Bland första punkterna fanns en redovisning av Kjell Wilhelmsson, Avionik, angående Aerotechs gemensamma utvecklingsmiljö för ADB (se separat notis på sidan 7).

Mötet fortsatte med en redovisning av

Stig Jansson, Service, angående arbetet med FFV Aerotechs kommunikationsnät för databehandling (se notis sidan 8). Under punkten "Organisation" fick därefter varje divisionsrepresentant tillfälle att berätta hur den egna divisionen organiserat sin ADB-verksamhet. Bland annat framkom önskemål om att rollfördelningen mellan Serviceavdelningen Internkonsult och koncerngemensamma FFV Data (se artikel sidan 4) klargörs, så att konflikter undviks.

– Det är utomordentligt viktigt att vi parallellt och i samverkan bygger upp resurser i det här avseendet, sa Håkan Rosvall.

AU/ADB-mötet pågick hela onsdagen och Tech-In har på olika sätt fångat upp de viktigaste frågorna i det temanummer du nu håller i handen.

Färdriktningen är fastlagd

De som följer den allmänna ADB-utvecklingen i näringslivet vet att ADB-strategi är en av de vanligaste "huvudvärkarna" i större företag.

Det beror på att utvecklingen inom området går mycket snabbt, det är ett väldigt komplext område att sätta sig in i och det handlar om stora investeringar, som får konsekvenser både för verksamhet och personal.

Vad är rätt? Vad är sant? Vad är lönsamt? Någon facit finns inte i förväg.

Man måste våga bestämma sig ändå. Det har FFV Aerotech gjort.

Ett år efter utredningen om vår AU/ADB-strategi är vi klara att – bokstavligen och bildligt – trycka på knapparna. Det kan tyckas ha tagit lång tid, men så är det väl alltid när man väntar. Jag vill trots allt påstå att det är ganska snabbt marscherat för att gälla sådana här frågor.

Under det gångna året har det skett ett omfattande arbete för att överhuvudtaget kunna starta ett strategigenomförande. FFV fastlade i början av året en policy för informationsbehandling för hela koncernen. I den ges riktlinjer för organisation och ansvar, koncernkrav på system, krav på utrustningar, kommunikation, teknisk databehandling och ADB-säkerhet med mera. Vi har medverkat i det arbetet. Inom FFV Aerotech har vi etablerat ett AU/ADB-råd, samverkan mellan divisionerna och framförallt lagt ned ett mycket omfattande arbete på att konkretisera vår AU/ADB-strategi i form av krav på system, kommunikation och utrustning.

Viktig information

Det här temanumret innehåller den första breda informationen om administrativ utveckling (AU) och ADB (administrativ databehandling) inom FFV Aerotech. Ni kan läsa om vad strategin kräver, hur organisationen av AU/ADB ser ut, vilka aktiviteter som pågår ute på divisionerna, hur FFV-Data är uppbyggt idag med mera. I AU/ADB-rådet är alla divisioner representerade. Rådet är ett forum för samverkan, planering och initiering av gemensamma insatser.

För personalorganisationerna finns en särskild referensgrupp, vars verksamhet sker i nära samarbete med AU/ADB-rådet. Varje division har nu organiserat en funktion för AU/ADB. I den här tidningen presenterar vi alla dessa bitar. Studera organisationen och namnen noga, så att ni sedan vet vart ni kan vända er med era frågor och idéer.

För att driva genomförandet av Aerotechs AU/ADB-strategi, samordna och följa upp den på företagsnivå,

har Håkan Rosvall, tidigare verksam på FFV Data, tillträtt som AU/ADB-controller. Han är ett mycket välkommet tillskott i vår organisation och kommer knappast att lida brist på arbetsuppgifter. Som en parentes kan nämnas att just resurstillgången inom AU/ADB-området kommer att vara "flaskhalsen" för den takt vi kan förverkliga strategin.

Nyckeln heter samverkan

Jag vill trycka mycket starkt på att AU/ADB-strategin är det spelfält som ger utrymme/frihet för en decentraliserad utveckling på divisionerna. Därför är det viktigt att strategins grundläggande krav blir kända och att alla berörda själva sätter sig in i dessa krav.

Strategin till trots kommer det alltid att finnas oklarheter i den, nya idéer och faktorer som påverkar den. Nyckeln för att hantera detta är samverkan och kontakt mellan dem som arbetar inom ADB-området, mellan specialister och användare och personalorganisationer. En bra samverkan är den bästa medicinen mot byråkrati.

Vårt att lyfta fram

Håkan Rosvall har skrivit om innehållet i vår AU/ADB-strategi härintill, men jag vill gärna sluta med att lyfta fram de så kallade nyckelorden:

- decentraliserad verksamhet
- lönsamhetskrav
- system för affärsverksamhet
- samverkan och korsbefruktnings
- utnyttja spelfältet
- nytta av AU/ADB

Därmed lämnar vi strategiplanet och övergår till att förverkliga våra intentioner.

Det står redan en ny dator på plats.

Pelle Duktum

Sektorstab Organisation och Personal

Nära användaren

GS. Hos ritningsarkivet vid division GS har det funnits en datorutrustning för registrering av ritningar sedan ett par år. **Birgitta Gabriellsson** var med på "den gamla goda tiden", det vill säga när alla uppgifter om en ritning skrevs in på registerkort. Hur tycker hon att den nya utrustningen fungerar?

– Jo, tack, nu börjar det gå bra. Men i början – och delvis fortfarande – så innebar datoriseringen att vi fick mycket arbete med att föra över uppgifter från korten parallellt med att vi läste in nya uppgifter. Men i framtiden blir det säkert bra.

– Alla tänkbara uppgifter om en ritning finns ju lagrade och kommer upp på skärmen. Så var det inte med korten. Det är alltså enklare och går snabbare att jobba med dator och bildskärm.

– Men visst finns det nackdelar: Det är ganska monotont att sitta vid tangentbordet och skärm en längre tid. En annan sak jag undrar över är: Hur påverkas jag av strålning och sådant från skärmen? Det skulle jag gärna vilja veta.

SERVICE. Centralexpeditionen i Arboga är lycklig "ägare" till en persondator, som hjälper personalen i arbetet med registrering av inkommande och avgående handlingar samt alla inkommande anställningsansökningar.

– När vi öppnar posten knackar vi samtidigt in datum, företagsnamn och registreringsnummer på datorn och då lagras uppgifterna i ett minne och vi kan när som helst gå in och få fram önskade data, berättar **Anna-Greta Karlsson** (tv).

– Vi har kört för fullt i ett par månader nu och förutom att det är tidsbesparande är det jätteroligt att jobba med datorn, säger **Anna-Karin Eriksson**, som också erkänner att det var lite knepigt i början.

– När man tidigare sökte en handling efter det att den klarrapporterats var det ett omfattande jobb. Nu går det snabbt och enkelt. Och våra gammalmodiga pappersrutiner har vi skrotat, säger **Tony Karlsson**.

Håkan Rosvall förkunnar "det glada budskapet":

"Locket är borta – nu kan vi starta!"

Under den tid arbetet med AU/ADB-strategin pågått inom FFV Aerotech har nyinvesteringsbehov lagts på is i avvaktan på riktlinjer. Nu är linjerna klara!

Locket är borta! Proppen är ur!

Det som återstår är att göra vissa preciseringar, men det får inte hindra oss från att avlossa startskottet.

Man skulle kunna uttrycka det så är: **DET ÄR NU DET BÖRJAR!** Det är nu vi behöver kavla upp ärmarna och förverkliga våra intentioner. Det kommer att ta tid och kräva mycket av många. Målsättningen är dock helt klar:

EN ANVÄNDARNÄRA INFORMATIONSBEHANDLING.

Den första elektroniska "datorn" stod färdig i USA 1946. Den vägde 30 ton och innehöll 18 000 elektronrör. Den kan idag jämföras med en vanlig programmerbar fickkalkylator. Elektronrören blev sedan transistorer. I början av 70-talet kom så det stora genombrottet, nämligen MIKROPROCESSORN eller så kallade chips.

Den fysiska storleken på datorn, datorkraften och de ekonomiska faktorerna har följt med i samma bild – datorerna har blivit mindre och mindre, kraftfullare och billigare.

De förutsättningar som fanns på 60-talet, då de flesta större företag byggde upp sin datakraft och organisation, har med andra ord drastiskt förändrats.

Behov av en spelplan

Om vi nu knyter historien till vårt eget företag, så har som bekant även de verksamhetsmässiga förutsättningarna förändrats. Aerotech har blivit ett affärsområde med en klar affärsidé. Inom detta affärsområde finns ett uttalat decentraliserat synsätt. Ansvar och befogenheter är två nyckelord. De gäller även för AU/ADB-området.

Inte desto mindre är Aerotech ett företag med flera gemensamma komponenter såsom marknad, teknologi och kompetens. Om vi ska kunna utnyttja varandra, måste vi skissera upp en "spelplan", som vi alla kan använda oss av. "Spelplanen" är vår AU/ADB-strategi! Strategin utvisar riktningen (färdvägen) för användningen av AU/ADB och uttalar bland annat

- gemensam kommunikation
- distribuerat synsätt
- leverantörer
- kompetens

Jag ska förklara varje punkt lite närmare.

Gemensam kommunikation

Inom Aerotech ska vi kunna nå varandra, om vi har behov av detta. Lättast är att jämföra med vårt vägnät – var och en kan inte bygga det, om flera ska

kunna utnyttja det. Inom dataområdet måste vi beskriva en gemensam STANDARD. Den standard vi valt är internationell och heter OSI (Open Systems Interconnections). Tyvärr är denna inte fullständig idag, utan täcker endast den tekniska "basnivån". Flera leverantörer, bland annat DEC, har dock uttalat att man tänker följa OSI-konceptet.

Distribuerat synsätt

En stor del av våra nuvarande system är centrala. En decentraliserad verksamhet har dock lokala behov, som måste kunna stöttas upp av strategin. Ett distribuerat synsätt innebär, att gemensamma och lokala behov realiseras i gemensamma och lokala datorer, som sammanbinds av ett gemensamt "vägnät", för att återgå till den bilden.

Varje division har ett uttalat ansvar att välja HUR realiseringen ska ske utifrån faktorer som ekonomi, egen kompetens, resurstillgång etc.

Leverantörer

För att få en strategi tillräckligt konkret måste vi peka ut HUVUDLEVERANTÖRERNA. Strategiutredningen har för denna uppgift haft många parametrar att ta hänsyn till, exempelvis framtidstro och överlevnadsaspekter, support och utbildning, flexibilitet och utbyggbarhet, möjlighet att köpa färdiga system (standardpaket), tredjepartsmarknaden (konsulter och servicebyråer).

Efter noggrann sammanvägning har valet fallit på DEC (Digital Equipment AB) och IBM. DEC utnyttjas redan idag inom Aerotech, men då framförallt på den tekniska sidan. IBM kommer bland annat att utnyttjas på servicebyråbasis genom användandet av "det nya FFV-Data".

Tillsammans står dessa två leverantörer för ett mycket starkt koncept med stora valmöjligheter för Aerotech.

Kompetens

Det decentraliserade ansvaret förutsätter här som alltid en lokal kompetens.

Strategin pekar på vikten av att denna byggs upp, så att vårt nya koncept kan fungera i praktiken.

Vad händer närmast?

Som jag sa inledningsvis är riktlinjerna klara och locket borta. Det som återstår är vissa preciseringar, som vi ska jobba parallellt med när vi nu sätter igång att förverkliga strategin. De viktigaste preciseringarna gäller KOMMUNIKATIONSNÄTET och UTVECKLINGSMILJÖN, det vill säga de verktyg vi behöver för att bygga nya system. Vad ska vi då arbeta med i höst?

En del av svaret har du redan fått. Här följer resten:

- **AU-planer** – varje division och stab kommer att precisera sina idéer och behov.
- **Konvertering** – nuvarande miljö ska successivt överföras till den nya. Planen kommer att tas fram under hösten. Själva konverteringen måste ses på flera års sikt.
- **Arbetsmetodik** – hur ska vi arbeta i projekt och med vilken metodik?
- **Kontorsautomation** – under hösten kommer ett pilotprojekt för kontorsautomation att starta. Det kommer att innehålla bland annat ordbehandling, elektronisk post och elektroniska arkiv.

Sannolikt kommer nya behov att dyka upp efterhand nu när "proppen är ur".

Några slutord

Som AU/ADB-samordnare och dessutom nyanställd inom Aerotech, hoppas jag på ett gott SAMARBETE med divisioner och staber. Jag tror också att samarbete är en förutsättning, om vi ska klara av det som ligger framför oss. Det kan till exempel innebära att vi utnyttjar varandras kompetenser eller pekar ut någon som svarar för en specifik spetskompetens.

Jag har också en personlig målsättning: Att vara ute i verksamheten, det vill säga hos er, för att få en praktisk förankring. Lyssna, lära och förstå är viktiga moment.

Samtidigt hoppas jag att alla hjälper till att spela på den "spelplan" som vi nu arbetat fram. Den kommer givetvis inte att vara statisk, utan förändras i takt med verksamhetens behov och krav. Den kommer inte heller alltid att kännas rätt – låt oss då diskutera andra tänkbara lösningar. Med dessa ord vill jag ha sagt, att jag står till ert förfogande!

Håkan Rosvall, CO30

"Vi tänker dra vårt strå till stacken!"

– Vi hoppas och tror att vi även framgent ska vara en av de största leverantörerna till FFV Aerotech, när det gäller ADB-produkter och systemutveckling, säger Thomas Fäldt vid FFV Data i Eskilstuna.

– Vårt företag genomgår just nu en viktig förändringsprocess som i slutändan ska resultera i att vi blir ännu bättre på att serva Aerotech och andra kunder på ett professionellt sätt, tillägger han.

FFV Data var tidigare organiserat som en avdelning inom FFV Koncernservice. Vid organisationsförändringen den 1 juli i år, då Koncernservice upplöstes, flyttades alla avdelningar utom FFV Data över till FFV Ordinance. Till skillnad från de andra avdelningarna har FFV Data nämligen hela tiden arbetat för flera företag inom koncernen. Dessutom anser koncernledningen att ADB är ett satsningsområde som bör vidareutvecklas. Till detta återkommer Tech-In i ett kommande nummer, då generaldirektören själv ska berätta om koncernens tankar kring ADB-området. Thomas Fäldt nämnde inledningsvis att en förändringsprocess pågår inom FFV Data. Vad är det som är på gång?

– Vi har många bollar i luften. I de närmaste framtidsplanerna ingår att omdana vår verksamhet till ett nytt, modernt och offensivt dataföretag. Därför studerar vi nu exempelvis möjligheterna att hitta lämpliga samarbetspartners och förhandlingar är redan igång med några företag, berättar Thomas och fortsätter:

Thomas Fäldt har basat för FFV Data sedan 1982. Från och med 1 juli i år har han egentligen lämnat den tjänsten för att istället tillträda en stabstjänst för Informationsbehandling inom FFV-koncernen.

– Men jag ska först vara med och genomföra förändringen av FFV Data. Sedan lämnar jag det operativa chefsjobbet inom företaget, säger han. Foto: Britt Blom

FFV Aerotech, här representerat av Hans Smedjeberg (sittande tv) från Linköping, kan räkna med service från det här gänget vid FFV Data, dels genom servicebyråverksamhet (ADB-produktion), dels genom försäljning av kunskap och kompetens inom områden som materiel-administration, teknisk databehandling och ekonomi- och personaladministration. Samtliga på bilden jobbar tillsammans med FFV Aerotech med Leif Eriksson som ytterst kundansvarig. Stående frv: Alan Hunter, Tomas Gustafsson och Leif Björklund. Sittande frv: Hans Smedjeberg, FFV Aerotech, Ove Karlsson, Leif Eriksson och Johnny Stenmark. På bilden saknas Eva Hammarlund-Andersson och Kerstin Karlsson, som också har Aerotech som sitt arbetsområde. Foto: Britt Blom

– Sedan finns det också planer på att göra FFV Data till bolag. Eftersom marknaden på datasidan är minst sagt "het" vad beträffar rekrytering och att kunna knyta duktigt folk till sig, erbjuda marknadsmässiga affärsvillkor och så vidare, tror vi att bolagsformen skulle vara till fördel för oss. Här måste det dock till förhandlingar med personalorganisationerna innan något beslut kan fattas.

– Går vi sedan in på rent praktiska åtgärder, så är vi i färd med att lämna vårt nuvarande ICL-system och övergå till den IBM-kompatibla sidan. En av anledningarna till att vi bygger upp den nya IBM-miljön är givetvis att detta överensstämmer med FFV Aerotechs inriktning.

– Det är alltså en mängd aktiviteter som pågår inom vårt företag för närvarande och kortfattat kan man säga, att vi vet **vad** och **hur** vi ska göra, men det kräver viss tid **att** göra det. Vi räknar dock med att starta upp "det nya FFV Data" under innevarande höst.

"Enbart positivt"

Hur ser då FFV Data på de ADB-aktiviteter som pågått och pågår inom FFV Aerotech? De senaste åren har ju denna FFV-enhet svarat för halva omsättningen hos koncernens eget dataföretag, så man kan verkligen tala om "storkund" i sammanhanget.

– Vi har länge propagerat för att Aerotech borde se över sin ADB-miljö. Det är viktigt att det finns god kompetens på ADB-området även ute bland företagen

som vi jobbar tillsammans med, säger Thomas.

– FFV Data har varit involverat i Aerotechs utredningsarbete från första början. De lösningar man kommit fram till stämmer väl med våra tankegångar. Vi ser alltså enbart positivt på att Aerotech tagit fram en ADB-strategi och lovar att göra vårt bästa för att dra vårt strå till stacken.

Stora förväntningar

Även Leif Eriksson, kundansvarig mot FFV Aerotech hos FFV Data, är positiv till de ADB-aktiviteter som pågår hos "storkunden":

– Jag har stora förväntningar att det ska börja hända stora saker på Aerotech inom ADB-området. Man har ju legat lite lågt i avvaktan på att få strategin fastlagd, säger han och fortsätter:

– Det som gagnar FFV Data mest är att vi har kunniga och duktiga köpare av våra tjänster. Det innebär att vi får mer jobb. Jag är övertygad om att vi och FFV Aerotech ska kunna resonera oss fram till en nisch för FFV Data som matchar kundens nya ADB-organisation, precis som vi nu samarbetat i framtagningen av deras ADB-strategi.

– Vi tror att Aerotech säkert vet att det krävs en viss volym av resurser för att kunna upprätthålla kompetensen inom ADB-området. Verksamheten får inte vara beroende av att en eller två medarbetare slutar. Därför ser vi det som självklart att finnas med även i fortsättningen. Det ska bli spännande att se hur vi bäst kan ta vara på samordningseffekterna!, avslutar Leif Eriksson.

Ett "paket med klossar" från Internkonsult

SERVICE. Avdelning Internkonsult har fått i uppdrag att ta fram FFV Aerotechs gemensamma kurspaketet för utbildning i administrativ databehandling, ADB.

– Dels ligger det ju inom vårt affärsområde som internkonsulter, dels är vi själva systemägare, säger Gunnar Hultman, en av Internkonsults medarbetare som jobbar med ADB-utbildningen.

– "Paketet", som består av fyra olika "klossar", ska snart vara klart för användning, lovar han.

ADB-utbildningen är uppbyggd i fyra steg eller "klossar". Kurspaketet finns i två tappningar, dels en mera kortfattad variant för chefer och andra som behöver ha övergripande kunskaper i ämnet, dels en mera djupgående variant för användarna själva.

– Den första "klossen", steg ett, utgörs av Datalära I, en grundläggande utbildning i användandet av ADB-hjälpmedel. Den kursen har funnits inom företaget i flera år, men fräschas nu upp så att den stämmer överens med övriga utbildningssteg, berättar Gunnar.

Det är Hans Smedjeberg, en av Internkonsults medarbetare vid FFV Aerotech Linköping, som ansvarar för den biten.

En orientering

– Kloss nummer två är en efterlängtat nyhet. Den utbildningsdelen består av en övergripande orientering i hur hela Aerotechverksamheten fungerar i ADB-hänseende. Det handlar alltså om vilka datorer vi har tillgång till inom företaget, vilka gemensamma system som finns och hur respektive del är kopplad ihop med övriga delar. Den här utbildningen är viktig, inte minst med tanke på alla möjligheter till samverkan som den för med sig, säger Gunnar och fortsätter:

– Eftersom steg två består av en övergripande orientering har vi tänkt oss en fortsättning, en b-variant, i den tredje

byggklossen. Här ska varje systemägare kunna få göra en djuplodning i det egna systemet eller i något annat system som första delen av steg två väckt intresse för.

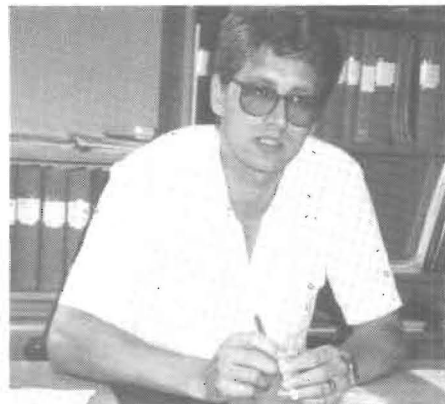
– Också denna bit är utomordentligt viktig. Mycket av de klagomål över vissa system som framkommit från användarhåll vid den första behovsinventeringen bottnar säkerligen i bristande kännedom om systemens uppbyggnad och funktion.

Gunnar ansvarar själv för utformningen av kursinnehållet i steg 2a. Exempel på steg 2b är vissa delar i det ekonomiska utbildningspaketet, som Ekonomiservice Arboga håller på att ta fram i år.

"Morgondagens kontor"

Den fjärde klossen har ett mycket fantasieggande namn: "morgondagens kontor". Det här är en framtidsytande utbildning, en slags "idé-försäljning", där kursdeltagarna ska få möjlighet att "glutta bakom förhänget" till morgondagens datateknik eller få nya idéer om hur man kan använda redan befintlig teknik, för att i ett tidigt stadium fundera över det egna kontorets framtida behov.

– Datoriseringen av våra kontor måste hela tiden överensstämma med användarnas mognad för den nya tekniken. Datorisering i sig är ju inget självändamål, utan ska tillföra något positivt för

Gunnar Hultman är en av medarbetarna inom avdelning Internkonsult som arbetar med Aerotechs ADB-utbildning.

– Vi räknar med att komma igång med de första utbildningsstegen i höst, säger han. Foto: Britt Blom

de människor som arbetar i den här miljön, säger Gunnar.

För kloss fyra ansvarar Håkan Tegnefur vid Internkonsult i Linköping.

När börjar skolan?

Kurs nummer ett är i stort sett klar för användning. Den första utbildningsomgången sker inom kort. Kurs nummer två – den första delen av orientering i Aerotechkomplexet – beräknas starta i november/december. Kurs nummer tre och fyra går inte att tidsbestämma ännu, men de ligger inte långt borta.

– Det kompletta kurspaketet kommer att finnas med i FFV Aerotechs kursprogram från och med i höst. Köpare kan vända sig till utbildningsavdelningen inom Personalservice, som svarar för administration och uppläggning av kurserna, säger Gunnar.

– Kurserna kan anordnas gemensamt av flera divisioner inom företaget, men det går också alldeles utmärkt att anpassa dem helt efter en separat divisions behov, avslutar Gunnar.

Dags sätta händerna på huvudet igen...

Ju mer den här AU/ADB-strategin börjar ta form, desto närmare kommer den oundvikliga dagen: Jag kommer att få en ordbehandlare, jag vet det redan.

Men hur ska jag lära mig använda den – det har de inte sagt något om! Sluta flina alla erfarna "terminalmänniskor"! Det här är inget att skämta om. Jag kan väl inte hjälpa att jag har så stor respekt för "tekniska fenomen", som jag inte hanterat förut?!

Psykologerna skulle snabbt härleda rädslan till min barndom: Som lillasyster till fyra bröder, fick jag tidigt veta min plats. Så fort jag kom in i deras rum, ropade någon av dem: "Händerna på huvudet!" Jag var inte betrorad med att vidröra deras tekniska prylar. Inte undra på att jag

fick förutfattade meningar om min inkompetens i tekniskt avseende! Sedan dess har jag många gånger – medvetet och omedvetet – spjärnat emot den tekniska utvecklingen. Vid det här laget vet jag att det är meningslöst. Snart kommer jag att få en ordbehandlare. Då kommer det

att uppenbaras att jag är en sådan där "dataanalfabet"... Hittills har jag ju klarat mig med att säga:

– Nej, jag har inte fått någon ordbehandlare än. Du vet, de håller ju på med den där AU/ADB-strategin, så det är köpstopp ett tag framöver.

– Äsch, vem som helst klarar en ordbehandlare!, säger "de-som-redan-lärt-sig-folket". Jag säger ingenting. Någon av dem får väl förmodligen äran att lära mig. Tror ni det går att ordbehandla om man har händerna på huvudet?

Redaktören

Stor satsning på AU/ADB inom Motor

MOTOR. Division Motor satsar mer pengar på AU/ADB-system än någon annan division inom FFV Aerotech. Det förklarar Bengt Zetterberg så här:

– De ADB-system som vi utnyttjar i vår verksamhet kostar oss idag i runda tal fyra miljoner kronor per år. Egentligen kommer vi inte att satsa mer pengar i framtiden. Vi vill däremot satsa på nya, mer "motornära" system. Därför är vårt mål att använda pengarna på ett bättre sätt i stället!

Bengt arbetar sedan ett år med System och Rutiner, MU50, inom Motor. Han har också en given plats i divisionens AU/ADB-grupp och likaså i FFV Aerotechs AU/ADB-råd.

– Här på Motor kommer vi de närmaste åren att investera cirka fyra miljoner kronor i hårdvara och lika mycket i nya program, berättar Bengt.

– Vi räknar med att investeringarna ska "betala sig" inom loppet av tre år.

Nära användaren

– Vi kan få nytta av ADB-system som ger möjlighet att lagra uppgifter om olika företag och vad de säljer, om materialinköp och om komponenter, säger **Olav Nyberg**, som arbetar med konstruktion av apparat-testriggar vid avdelning Motorprovning.

– Jag ser också fram emot att kunna utnyttja CAD-teknik på konstruktionsstadiet i framtiden. Det skulle bespara mig en massa skissarbete på flödes- och komponentscheman. Om jag har förstått saken rätt, så kan man lagra uppgifter om till exempel dimensioner på komponenter, rörsystem och liknande med hjälp av CAD-teknik. Det finns alltså oanade resurser att tillgå i den där lilla lådan.

Foto: Anne Allard

Beroende

– Naturligtvis är vi beroende av de övergripande beslut som fattas inom FFV Aerotech på det här området. De kommer att påverka vår egen tidsplan. Men vi räknar med att huvudparten av våra system ska vara införda inom loppet av en tvåårsperiod, förklarar Bengt.

– Målet för Motors satsningar är att ge våra olika affärsområden det stöd de behöver för att effektivisera verksamheten och det ekonomiska resultatet.

– Vår civila verksamhet är ett sådant område, där vi enligt strategin ska expandera. För att klara expansionen behöver vi dels förändra gamla system och rutiner, dels införa nya, tillägger han.

Flera delmål

Administrativa system för den civila verksamheten är alltså ett av divisionens delmål. Ett annat är system och rutiner för den militära verksamheten, i första hand för RM8-verksamheten.

Delmål nummer tre är ett effektivt styrsystem för den ekonomiska uppföljningen. Dessutom kommer PROSTYR, dagens produktionsstyrningssystem, att få en framtida efterföljare i MPS, materiel- och produktionsstyrning.

– MPS kommer att innehålla både gemensamma funktioner för avdelningarna inom Motor, och även delar speciellt anpassade till civila sidan, till reparationsavdelningen och till övriga verksamhetsområden, påpekar Bengt.

Han understryker vidare att admini-

Motordivisionens AU/ADB-grupp, från vänster Bengt Zetterberg, Milton Larsson och Anita Svensson, ska under hösten utbilda sig på en ny MicroVAX-dator med laserskrivare.

– FFV Aerotech har köpt in datorn och vi har nu tillgång till den i utbildningssyfte för att bygga upp Motors kompetens, som vi sedan ska utnyttja för divisionens utveckling på ADB-området, säger Bengt.

Foto: Anne Allard

strativ databehandling kommer att förändra karaktären på arbetet inom hela FFV Aerotech. Därför samarbetar de olika divisionerna i vissa frågor som rör framtida AU/ADB-system.

Anne Allard

Motorprojekt blir pilotprojekt

– Det planerade "All-In-One-Projektet" på RM8-avdelningen inom Motor är det mest intressanta vi har inom FFV Aerotech när det gäller kontorsautomation. Därför är det av stort intresse att det utvidgas till ett pilotprojekt för hela företaget, så vi kan komma att göra en utvärdering på det här området.

Det sa Per-Åke Dahlström vid AU/ADB-rådets senaste möte, och han fick bifall av rådsrepresentanter och referensgrupp.

All-In-One är ett program som integrerar olika funktioner inom kontorshanteringen, till exempel ordbehandling, grafisk redovisning, kalkyler med mera, och det kan även kopplas till andra, kommuniserande system.

Det är en av anledningarna till att man inom RM8-avdelningen har valt just detta alternativ.

– Vi har länge planerat en datorisering av vår föreskriftshantering för RM8-motorerna, och med det här systemet får vi nu tillgång till en mängd andra ADB-rutiner. Det innebär att vi kan höja vår ambitionsnivå betydligt i det här

projektet, säger Ronnie Wanberg.

Ronnie ansvarar för sektion Dokumentation på avdelning RM8, och han är även sammanhållande för hela projektet.

Under hösten kommer den personal som ska arbeta med systemet att genomgå förberedande utbildning. Dessutom planerar AU/ADB-rådet att inbegripa målgrupper inom övriga divisioner i utbildningen för att utvidga Motors projekt till ett pilotprojekt för hela FFV Aerotech.

Anne Allard

"4 GL-miljön" en språkfråga

Vilken utvecklingsmiljö, det vill säga vilket programspråk ska FFV Aerotech satsa på i den framtida AU/ADB-utvecklingen? Den frågan är föremål för en studie som ska vara avslutad i oktober.

Med Kjell Wilhelmsson, Avionik, i spetsen arbetar en "språkgrupp" med att hitta svaret på frågan. Gruppen består i övrigt av Jan Ahlin, Avionik, Roger Sundberg, Flygteknik, Bengt Zetterberg, Motor och Peter Bohlers från FFV Data.

– Vad vi nu studerar är 4:e generationens programspråk, 4 GL. På marknaden finns en rad sådana språk, men bara två uppfyller FFV Aerotechs kriterier, nämligen VIA och ORACLE, berättar Kjell.

– VIA är anpassat till maskinmiljön, medan vi ifråga om ORACLE har befintlig kompetens. Båda språken har alltså sina fördelar, och vi kommer nu att sätta dem på prov för att så småningom kunna ge en rekommendation om vilket som är bäst lämpat för våra behov.

Anne Allard

Nära användaren

– Idag kommer jag perifert i beröring med administrativa datarutiner, till exempel ifråga om avtalstexter och liknande som vi lägger in på skrivautomater, säger Gösta Nilsson, försäljare på division Avionik.

– Visst skulle jag ha god hjälp av ett fungerande ADB-system som är anpassat till mitt arbete och inte tvärtom. Det är ju modernt att ha datorer som sköter allt, men det kräver också att man matar in information och uppdaterar den kontinuerligt. I små system blir det olönsamt, medan system med stora informationsvolymer blir både effektiva och ekonomiska.

Foto: Anne Allard

Avionik satsar på VEPUS

AVIONIK. – Tidigt i våras samlades Avioniks ansvariga på avdelnings- och sektionsnivå till ett seminarium på temat AU/ADB. Ett av våra mål var att skapa medvetande och bilda uppfattningar om en tidigare framtagna "önskelista" för divisionens utveckling ifråga om administrativ databehandling.

Det berättar Alf Gustafsson, som ansvarar för Teknisk Utveckling inom Avionik. Han är också divisionens representant i AU/ADB-rådet och har rollen som sammanhållande länk i Avioniks AU/ADB-grupp, där även Holger Hedberg och Kjell Wilhelmsson ingår.

– Resultatet av seminariet blev att ett nytt materiel- och produktionsstyrningssystem, MPS, fick absolut högsta prioritet, säger Alf.

– Eftersom behovet av MPS är så tydligt markerat beslöt vi att avvakta med övriga prioriterade funktioner tills vidare.

VEPUS-studie

Efter seminariet formulerades ett studieuppdrag, och en arbetsgrupp bildades med representanter från avdelningarna. Den gruppen fick till uppgift att studera behovet av MPS.

Till sin hjälp har Avionik tagit Internkonsult, där Bengt Eriksson nu arbetar med förstudien till VEPUS. Det är arbetsnamnet på det nya Verksamhets-, Planerings- och UppföljningsSystemet.

– Samtidigt ska arbetsgruppen titta på möjligheterna att sammanföra de funktioner som idag finns i T-plan och PROSTYR i ett system, en undersökning som i sin helhet beräknas bli färdig under hösten, påpekar Alf.

Kan tekniken

– Inom Avionik har vi under lång tid arbetat med datorer i tekniska sammanhang. Vi har byggt upp datorresurser, både egna och kundfinansierade. Organisatoriskt har vi vår egen tekniska databehandlingssektion, som hu-

vudsakligen sköter vårt TEDAX-system, det vill säga teknisk datoranvändning med VAX och ett antal FMV-ägda system, berättar Alf.

– Vi har redan ett datornät utbyggt med cirka 200 terminaler och arbetsstationer nästan enbart för teknisk tillämpning, och våra "tekniska" datorer kommer under hösten att kompletteras med en ny kraftfull VAX-dator i 8000-serien.

– Dessutom bedriver vi utbildning i programmering, systemering och programvarukvalitet, tillägger han.

Eftersatt

– Allt detta kan i viss mån utgöra en grund för utbyggnaden av den administrativa ADB-sidan. Den har nämligen blivit efter den tekniska under årens lopp, säger Alf och fortsätter:

– Vi har ännu inga egentliga resurser inom det administrativa ADB-området, men har ändå känt behovet att utveckla och driftsätta ett PA-system och ett system för budgetarbetet. De är för närvarande i drift inom delar av divisionen. Nu ska AU/ADB-gruppen vid Avionik följa upp den administrativa delen på ADB-området genom bland annat budgetering, rapportering och samordning för att påskynda utvecklingen.

Anne Allard

Bengt Eriksson från Internkonsult lämnar en första redogörelse om arbetet med förstudien till VEPUS. Tillsammans med Avioniks AU/ADB-grupp, från vänster Holger Hedberg, Alf Gustafsson och Kjell Wilhelmsson, planerar han nu nästa steg i utvecklingen av Avioniks MPS-projekt. Foto: Anne Allard

Utlyser tjänst för ADB-funktionen

FLYGTEKNIK. En viss styrning av funktioner och system, en förväntad ADB-rutinanpassning till behovet och sist men inte minst, medbestämmande vid de fortsatta studierna.

Det är några synpunkter från division Flygteknik, som Rolf Alénius, verksam inom divisionsstab Teknikutveckling, fått i uppgift att föra vidare som Flygtekniks representant i Aerotechs AU/ADB-råd. Den slutgiltiga organisationsformen för Flygtekniks ADB-arbete är ännu inte klar, men så långt är det säkert att det blir en stabsfunktion och att tjänsten som sammanhållande för ADB-verksamheten ska utlysas. Tills vidare håller Rolf Alénius i trådarna för administrativ databehandling inom divisionen.

I väntan på att Flygteknik ska tillkännage sin organisationsmodell för ADB-området, har vi låtit några medarbetare vid divisionen komma till tals angående Aerotechs AU/ADB-strategi.

– I det stora hela ser jag positivt på systemstrukturen för personal, ekonomi, marknad och så vidare, som företaget beslutat ska gälla inom divisionerna och Aerotech som helhet, säger Bengt Närkander vid avdelning Avio-comp.

– Jag var med i den första utredningen som gjordes inom området och som slutfördes i maj 1985. Det var en kartläggning av behov och framtida önskemål, som vi så småningom även specificerade. Det är möjligt att behovet kunde sett annorlunda ut om grundförutsättningen varit en annan, det vill säga om det varit lite mera "fritt fram" för önskemål. Men i stort sett tror jag att Flygtekniks önskskningar hade tillgodosetts vid det tillfället.

– Inför det fortsatta arbetet inom AU/ADB-området har vi från avdelning Avio-comp framfört behovet av ett mer kundanpassat system, framförallt för vår inriktning mot den civila sektorn, berättar Bengt.

Lösning på problem

Bo Petersson, controller inom Flygteknik, tror att förverkligandet av Aerotechs strategi kommer att lösa många av de enskilda problem som finns ute på avdelningarna idag.

– Vi kommer att få större ansvar och därmed också möjlighet att själva lösa problemen, hoppas han.

– Det finns mycket positivt att se fram emot. Vårt att påpeka är nödvändigheten i att utbilda och skapa resurser, så att vi också kan ta tillvara de möjligheter som nu börjar skönjas vid horisonten, avslutar Bo.

Benny Aretun

Så har Service organiserat sig

SERVICE. Hos division Service har man inrättat ett ADB-råd, där förutom divisionsledning också ingår representanter från de "ADB-tunga" avdelningarna.

Sammanhållande är Gunnar Hultman, avdelning Internkonsult, som även representerar divisionen i Aerotechs ADB-råd.

– Gruppen blir ett viktigt informationsforum där AU/ADB-frågor kan diskuteras genomgående, både för den operativa verksamheten och för frågor av mer övergripande karaktär, säger Gunnar Hultman.

Förutom Gunnar Hultman ingår följande personer i divisionens ADB-råd: Bengt Andersson, divisionscontroller Arboga, Sture Fahlborg, Ekonomiservice Arboga, Ingvar Agelén, Materieförsörjning Arboga, Gerth Hansson, Inköpservice Linköping, Ove Isaksson, Personalservice Linköping, samt Hans Smedjeberg, Internkonsult Linköping.

Stig jobbar med det viktiga nätet

SERVICE. – Det skulle vara lättare att få fram en kravspecifikation om divisionerna kunde bestämma dels fysisk datorplacering, dels systemplacering i respektive dator, sa Stig Jansson, avdelning Internkonsult, när han träffade FFV Aerotechs AU/ADB-rådet den 20 augusti.

Tillsammans med Rolf Åsbäcken FFV Data, jobbar Stig Jansson med att sammanställa hela FFV Aerotechs krav beträffande kommunikationsnätet för databehandling. I början av september ska de redovisa sitt arbete för AU/ADB-rådet.

Först har de gjort en analys av det befintliga terminalnätet. Därefter har de tagit reda på varje divisions specifika funktionskrav. Den senaste tiden har de jobbat med specificeringen av hur nätet ska se ut för att vara anpassat till hela företaget.

– Men vi skulle behöva ha klart besked om det jag nämnde inledningsvis, sa Stig Jansson på AU/ADB-mötet och fick genast gehör bland deltagarna, som lovade att "skynda på" respektive division.

Per Lönn (tv), Gunilla Hansson och Hans Köhler arbetar med planerings- och uppföljningsfrågor inom avdelning Flygplan. De förväntar sig att de nya ADB-rutinerna ska ge möjlighet till samkörning, till skillnad från idag då en mängd information måste överföras manuellt till central bas för vidare användning.

– Vi arbetar redan med VAX-dator, bland annat med faktureringsuppföljning. Stora möjligheter till rationell uppföljning finns, förutsatt att det som tas fram förankras i organisationsarbetet, menar gruppen.

Nära användaren

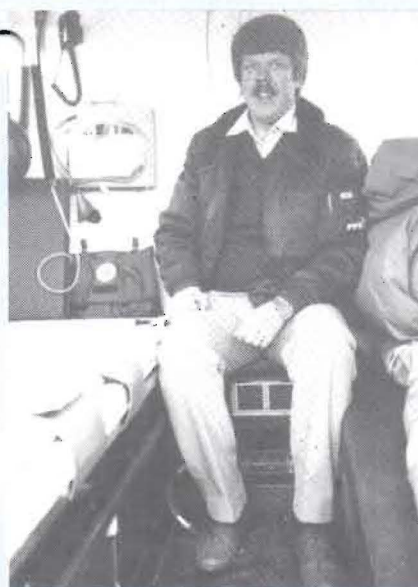
SERVICE. Solveig Pettersson (stående) och **May Ståhl** sköter resetjänsten i Linköping. Solveig har hand om inrikes och May utrikes räkningar. De har i dag i stor arbetsbelastning med mycket övertid. Och de har blivit lovade ett så kallat datorstött hjälpmedel.

– Ja, vi ser verkligen fram emot en dator, som kan underlätta vårt i dag så omfattande jobb, berättar Solveig.

– Vi vet inte ännu riktigt hur vi kommer att bli hjälpta men vi hoppas att det sker snart. Vi har jobbat alldeles för länge på ett urmodigt sätt, tycker May.

– Och det finns så mycket att underlätta i våra arbetsuppgifter. Varje dag gör vi ju mängder av olika uträkningar som traktamenten och milersättningar med mera. I dag skriver vi till exempel manuellt ut alla utbetalningar på postanvisningar. Vi har hört att detta antagligen kommer att ske via disketter, som vi ska skicka till postgirot, som i sin tur ska sköta utbetalningarna, förklarar Solveig.

– Och troligtvis kan vi få betydligt mer hjälp av en dator än vad vi själva vet idag. Och vi hoppas att utredningen nu kan leda till att vi får hjälp lite snabbare, avslutar May.

ADB-kommittén vid GS:

Viktigt utnyttja ADB-tekniken rätt

GS. – En stor del av vår överlevnad hänger på att vi kan utnyttja ADB-tekniken på ett rationellt sätt.

Det säger Ingemar Lexén, verksam inom avdelning Fordon vid division GS, FFV Aerotech Östersund.

Tillsammans med Gösta Nätfalk från avdelning Administration och Per Sabelström från avdelning Systemutveckling ingår Ingemar i GS-divisionens egen ADB-kommitté. Anders Nordling är med som ersättare.

De utredningar som gjorts inom AU/ADB-området den senaste tiden och resulterat i en AU/ADB-strategi för hela Aerotech, ligger till grund för ADB-verksamheten inom division GS.

Under våren 1986 bildades en ADB-kommitté, som ska representera områdena konsulting/produktion, administration och datorteknik.

– Kommitténs uppgift är att samordna aktiviteter inom hela ADB-området. Främst får detta bäring på administrativa frågor. ADB-tekniken som produktionsstödjande hjälpmedel för konsultverksamheten får dock allt högre vikt, säger Ingemar.

Till det seminariet är en enkel projekt-katalog framtagen. Katalogen ansluter sig till de projekt som diskuterats i samband med Aerotechs AU/ADB-strategi och till huvudrubriker i "Förslag till ADB-struktur för Aerotech", berättar Ingemar.

– Den andra grenen är mer hårdvaru-riktad. Den är under intensiv utredning för närvarande. Bland de frågor som ska besvaras är hur kommunikation ska förverkligas och vilken utrustning som ska finnas på arbetsplatserna.

Två huvudgrenar

AU/ADB-verksamheten inom division GS har två huvudgrenar:

AU/ADB-planering, det vill säga förändringsverksamhet under de närmaste åren, samt förverkligandet av hur ADB-tekniken ska föras ut till enskilda handläggare, som stöd för deras produktion och med tillgång till gemensamma register.

– Den första grenen behandlas i dagarna vid ett divisionsmöte i Vålådalen.

Stora kostnader

– Mycket av framtida rationell teknikerproduktion kommer att ha ADB-hjälpmedel till sitt förfogande. Exempel på sådana är ordbehandling, kalkylerings-, beräknings-, register- och CAD-program, säger Ingemar och avslutar:

– Investeringar i både hårdvara och program kommer att kosta divisionen stora belopp de närmaste åren. Liksom alla andra investeringar ska även dessa återbetalas. Vi ser det därför angeläget att skapa en miljö som ger stor frihetsgrad inför framtiden och minimerar riskerna att hamna i en återvändsgränd.

Hans Brännström

◀ **GS. Hur kommer införandet av ADB-utrustning att påverka Hans-Erik Nilsson, fordonsingenjör hos division GS?**

Han har "tjuvtränat" så smått och kommer i sinom tid att ha tillgång till bildskärm och tangentbord.

– Jag tror det blir bra med en sådan utrustning. Feluppföljning på materiel underlättas till exempel, vilket är till fördel både för oss och kunden Försvarets Materielverk, säger Hans-Erik och fortsätter:

– Med hjälp av ADB-utrustning kan vi ta fram enklare presentationsunderlag. Om vi dessutom fick en ordbehandlare skulle det underlätta skrivandet av manus för böcker av olika slag, tekniska order, TO, med mera.

– Jag tycker att det blir enbart positivt att få en ADB-utrustning. Då kanske jag inte behöver ha så mycket papper på bordet, eftersom jag kan lagra alltihop i datorns minne istället...

Finns det fler som delar hans önskan?

"Storebror ser oss" i kampen om teknologin:

"Exportpoliserna" specialgranskar Sverige ...

Sverige är ett av de få länder som specialgranskas innan känslig teknik får exporteras hit.

Granskningen utförs av försvarsdepartementet i USA, Pentagon, som har en hemlig lista över "riskabla" länder där teknismuggling till öst förekommer.

– Det är bättre för er att stå på listan, säger biträdande statssekreterare Stephen Bryen i den tekniska tidskriften *Ny Teknik* 1985:6.

"Ytterst handlar det om supermakternas kamp om tekniken. En kamp som pågår – ofta i det tysta – över hela världen. Motiven bakom detta supermaktspel är desamma som bakom kapprustningen: ingen vill låta den andre få ett övertag. Och den som har den mest avancerade tekniken i sin hand, den har ett försprång."

Orden är hämtade ur en artikelserie i tidskriften *Ny Teknik* beträffande den hårda exportkontrollen från väst. Mikael Holmström och Tom von Sivers har tillsammans besökt försvars-, handels- och utrikesdepartementet i USA. Gång på gång har de fått bekräftat att Sverige verkligen befinner sig i blickpunkten för de olika instanser som har att bevaka att inga "teknik-läckor" uppstår i samband med export.

Tvingas acceptera

Enligt de två medarbetarna i *Ny Teknik* har svensk industri inget val när det gäller accepterandet av USAs noggranna exportregler:

"För oss svenskar står och faller vår exportindustri och därmed vår välfärd med tillgången på avancerad teknik från väst. Svensk industri klarar sig inte utan den och tvingas därför acceptera

de allt hårdare och detaljerade exportregler som följer med tekniken."

Att åberopa vår neutralitet är lönlöst i detta sammanhang. Reportrarna har försökt och blivit bemötta med följande svar från exempelvis Dale R Tahtinen, biträdande statssekreterare i USAs utrikesdepartement:

– Inget neutralt land vill förstärka den militära kapaciteten på den ena eller andra sidan. Därför blir det väldigt logiskt för ett neutralt land att vara försiktig med vad man exporterar till Sovjet. Om Sovjetunionen skulle dela med sig av sin högteknologi till neutrala länder så skulle de nog resonera på samma sätt: "detta får inte försvinna till USA".

– Jag skulle vilja göra en annorlunda tolkning: om ni vill fortsätta vara neutrala, som ni önskar, så vill ni väl inte hjälpa Sovjet mer än ni vill hjälpa USA att förstärka den militära kapaciteten?

Specialavdelning

Handelsdepartementet är "hjärtat" i USAs världsomspännande teknikkontroll. Genom att bevilja eller stoppa exportlicenser styr det här departementet flödet av varor, tjänster och tekniskt kunnande. Här utreds också brott mot exportreglerna. I värsta fall kan ett företag drabbas av en total teknikbojkott. Inom departementet finns en speciell avdelning, som har i uppdrag att upptäcka och bestraffa brott mot exportbestämmelserna. Avdelningen Office of Export Enforcement, OEE, har vuxit fyrfalt sedan 1982 och består numera av hundratalet personer som kontrollerar och straffar företag inom och utom USA.

OEE leds av biträdande statssekreterare Theodore W Wu. Förutom sina egna medarbetare har han hjälp av 68 ambassader runt om i världen, vars handelsavdelningar fungerar som "känslspröt". Ambassaden i Stockholm har en

särställning. Här har nämligen Theodore W Wu en egen exportkontrollattaché. Attachén kom till ett halvår efter den omtalade "containeraffären", då ambassaden var överarbetad med att kontrollera svenska företag.

Nära spioneri

OEEs särskilda underrättelseenhet har utökats med betydligt fler medarbetare de senaste åren.

– Vi har vår underrättelseinsamling och våra egna analyser. I hela vårt arbete förlitar vi oss i mycket hög grad på underrättelseinformation, säger Theodore W Wu i *Ny Teknik*.

"Det innebär i klartext att OEE använder sig av information som tagits fram med metoder som ligger nära spioneri. Till exempel har man slutit samarbetsavtal med National Security Agency (NSA). Det är en av USAs hemliga myndigheter som med cirka 120 000 anställda avlyssnar telekommunikationer i stora delar av världen", skriver artikelförfattarna.

Förebyggande åtgärder

Sverige är ett av de få länder som specialgranskas av OEE. Theodore W Wu är liksom många av sina kollegor i olika befattningar orolig för att just vårt land ska bli måltavla för östsidans smuggelförsök. Han varnar för att en sådan utveckling kan leda till ännu hårdare krav från västsidan. När Theodore W Wu själv ska beskriva OEEs uppgifter sätter han de förebyggande åtgärder i första rummet:

– Vi måste utbilda och lära företagen att bli mer vaksamma. Vi är beroende av det privata näringslivet, det är vår första försvarslinje. För när väl tekniken exporterats illegalt, då är det omöjligt att få tillbaka den.

Åtkomstskydd och datasäkerhet – ett måste för Aerotech

Åtkomstskydd och datasäkerhet ingår som en viktig del i FFV Aerotechs AU/ADB-strategi.

Brister vi i det avseendet så spelar det ingen roll hur kvalificerad ADB-utrustning vi skaffar oss – vi kommer snabbt att hamna i bakvattnet på konkurrenterna, förlora kundförtroendet och tillgången till avancerad teknik.

I förra numret av *Tech-In* kunde vi läsa den första artikeln i serien om supermakternas kamp om tekniken. Artikeln handlade om Sovjetunionens spionageverksamhet för att komma åt viktig teknik från väst. Här ovan presenteras ett liknande spioneri, nämligen USAs kontrollverksamhet mot olika länder, däribland Sverige. FFV Aerotech är utan tvivel ett ytterst intressant företag ur båda supermakternas synvinkel!

Hur ska vi då kunna försäkra oss om att vår datasäkerhet är tillräckligt hög? Division Avionik har genomfört en mycket berömvärd satsning för att öka sitt åtkomstskydd. Jag skulle vilja rekommendera övriga divisioner att följa deras exempel. Jag vill också rekommendera alla berörda att studera strategins vägvisare i detta utomordentligt viktiga ämne.

Sigvard Larsson, säkerhetschef

Här lider ingen av idébrist...

Förslagskommittéerna har sedan föregående rapport hunnit dela ut sammanlagt 87 600 kronor i Linköping och 12 900 kronor i Arboga.

Vid förslagskommittén i Linköping den 21 april fick följande nio förslagsställare dela på 36 800 kronor: Sven Lindeblad, FP66, 28 700 kr för förslag till slipning av tunga. Karl-Gunnar Karlsson, FP48, 1 200 kr för förslag till specialsax. Johnny Johansson, FP42, 300 kr, för förslag till mätverktyg. Håkan Nilsson, FF63, fick dels 1 500 kr för sitt förslag till mätverktyg för sprickundersökning, dels 1 800 kr för förslag till monteringsverktyg till säkerhetsventil. Anders Spångberg, FP73, 600 kr, för sitt förslag till återvändning av skyddsplåtar. Bertil Nyström och Bo Samuelsson, FT61, fick dela på 1 200 kr för sitt förslag till modifiering av monteringsjigg. Peter Ericson, FP80, 1 500 kr för förslag till modifiering av provtryckningsadapter. Slutligen belönades Birger Sjösten, FF65, med ett tennstop för sitt demonteringsverktyg.

Linköpings junimöte

Vid kommitténs möte den 19 juni fick sexton idékläckare dela på 50 800 kronor.

Sven Larsson, FP93, 1 200 kr, för förslag till urtag i konsol. Bengt Samuelsson, FP73, 2 100 kr, för förslag till modifiering av eldomkraft. Karl-Axel Hjorthage, FP48, 2 100 kr, för förslag till införande av skarvdon. Björn Axelsson och Peter Jonsson, FC52, fick dels dela på 2 400 kr för förslag till lyftok till stöd, dels på 1 500 kr för förslag till demonteringsverktyg. Gunnar Ånstad, FC53, 8 800 kr, för förslag till demonteringsverktyg. Johnny Johansson och Lennart Berndtsson, FP42, fick dela på 1 800 kr för förslag likaså till ett demonteringsverktyg. Bertil Nyström och Bo Samuelsson, FT61, fick dela på 600 kr för förslag till tillverkning av putsdon. Roland Hultberg, FP93, 11 000 kr, för sitt förslag till ändrad provningsmetod för drivenhet till fpl 37. Örjan Bernhardsson och Carl-Johan Löunat, FC52, fick dela på 16 000 kr för förslag till återanvändning av segment. Lennart Andersson, FT84, 3 300 kr, för förslag till riktning av bärhjul.

Arbogas majmöte

Den 26 maj höll förslagskommittén i Arboga sitt sista möte före semesteruppehållet. Även här var det sexton förslagsställare men totalsumman som skulle delas var här 12 900 kronor.

Bo Larsson, AR41, fick dels 1 200 kr för

Förslags- verksamheten

förslag till reparationsmetod, dels 1 200 kr för förslag till användning av digital termometer. Bengt-Arne Sjökvist, MA96 och Vincent Liljekvist, MA97, fick dela på 600 kr för sitt förslag till rutiner för TOMÄ. Peter Ahlin, MG85, 1 200 kr, för sitt förslag till inköp av ytskiktmatrare. Tommy Ekstrand, MA83, 1 500 kr, för sitt förslag att lägga upp en buffert av rullänkar för montering av huvudkalk. Anders Engström, MA84, 1 500 kr, för förslag till inreglering av flödesregulator RM8B. Tord Karlsson och Mats Ahlbom, MA93, samt Mats Nilsson, MA73, fick dela på 600 kr för förslag till distansring RM8 A+B. Leif Karlsson, MR43, 1 200 kr för förslag till fixtur för länkar RM6 ABC. Ove Körberg, AF83, 900 kr, för sitt förslag till förlängd borr. Jan Larsson och Åke Karlsson, AF34, fick dela på 900 kr för sitt förslag till nytt hjälpmedel vid nitning. Stefan Andersson, MA83, 1 500 kr, för sitt förslag ändrad mätningrutin. Hans Persson, MA24, 600 kr, för sitt förslag till låda för ledskenekrans.

Ann Wilson

Hjärtligt tack till alla som kom ihåg mig med minnespresenter då jag slutade min anställning vid FFV Aerotech, AS50, den 15 augusti.

Lennart Karlsson

Ett hjärtligt tack för uppvaktning och fin present vid min pensionering. Jag vill även tacka för många års fint samarbete och fin kamratskap. Tack för fina arbetsinsatser!

Ha en fin fortsättning på sommaren önskar vännen

Arne Gillhagen, FMW

När jag studerade mitt stämpelkort för juni månad fann jag på sidan två en önskan om trevlig sommar med kursiv stil. Det tyckte jag var ett mycket trevligt sätt att glädja sina kollegor inför sommaren och semesteruppehållet. Ett litet sent men välment TACK!

Lennart Urbäck, FT

Ett stort tack för de blommor och presenter jag fick i samband med att jag slutade min anställning vid FFV Aerotech i Linköping den 15 augusti. Jag vill samtidigt passa på att säga HEJ till alla som jag inte träffade personligen sista arbetsdagen.

Håkan "Garaget" Gustafsson

Ett varmt och hjärtligt tack till alla arbetskamrater för de gångna 26 åren och den vackra avskedsgåvan som jag fick i samband med att jag slutade vid FFV.

Lars-Bertil Jonsson, AF24
(numera FMV:QFlygU)

Ett hjärtligt tack för all uppvaktning på min 50-årsdag.

Elsa Fors, SN11

Tack till arbetskamrater och FCTF för uppvaktningen på min födelsedag.

Göran Gustafsson, MP32

Visst är chefen också arbetare!

I förra numret av Tech-In presenterade vi avdelningscheferna inom division Service. Av någon dunkel anledning fick Billy du Rietz titeln "anläggningsarbetare i Linköping". Under tecknad ber om ursäkt för bristande uppmärksamhet vid korrekturläsningen, men samtidigt kanske det inte var så tokigt ändå? Är man chef för Anläggningsservice i Linköping så bör man väl också vara en bland många anläggningsarbetare, eller hur Billy?

Redaktören

Nya räddningshelikoptern Hkp9 har bekantat sig med Flygteknik

FLYGTEKNIK. Det var under en marktransport vid F6 i Karlsborg som olyckan inträffade: En bogserbil råkade backa in i nosen på en av flygvapnets nyinköpta räddningshelikoptrar, Hkp9. Först utfördes så kallad krigsreparation direkt på plats. Därefter flögs helikoptern till division Flygteknik för vidare åtgärd.

Flygvapnet har köpt in ett antal räddningshelikoptrar, som ska vara stationerade vid F6 i Karlsborg och F7 i Sätenäs. Den civila beteckningen på Hkp9 är BO 105.

I början av juni blev en av helikopterna påbackad, varvid nedre främre plexiglasrutan och luckan till batteriutrymmet skadades. F6 vände sig till division Flygteknik i Linköping.

– Vi fick börja med att göra en materialanalys och en hantverksmässig uppbyggnad av spanten till både plexiglasrutan och luckan. Det är ett arbete som kräver erfarenhet, framförallt med tanke på framtida flygsäkerhet, säger Ingemar Granqvist, teknisk ansvarig inom avdelning Flygplan.

Den skadade helikoptern har inte

John-Olof Eriksson och Håkan Lindeblad gick tillsammans igenom omfattningen av reparationer som behövdes göras på den första Hkp9 som kommit in till division Flygteknik. Helikoptern skadades i samband med en marktransport vid F6. Foto: Benny Aretun.

behövt känna sig ensam vid avdelning Flygplan. Under den ordinarie semesterperioden vid F6 har nämligen två av flygvapnets Hkp9:or gästtat FFV Aerotech Linköping för så kallad "retromodifiering".

– Flottiljerna svarar själva för det operativa underhållet på den här helikoptertypen, men vi har offererat både hård- och mjukvarutjänster till

F6, eftersom vi ser Hkp9 som en inkörsport till nya arbetsuppgifter, säger Ingemar och avslutar:

– En viktig faktor för denna förhoppning om nya jobb är att FFV Aerotech är servicecenter för tyska tillverkaren MBB i Sverige för Hkp9, eller BO 105, som den kallas civilt.

Benny Aretun

Nytt för dv-männen: strid i bebyggelse

Driftvärnet vid Aerotech i Linköping har genomfört sin årliga Hästholmen-kurs, som i år var uppdelad i två, en i maj och en i juni. Det sammanlagda deltagarantalet blev också större än tidigare – 31 dv-män deltog.

Driftvärn från CTV, Posten och Televerket deltog även och programmet var omväxlande och lärorikt med skol- och prisskjutning, stridsskjutning samt ABC-tjänst med skyddsmaskprov. En fälttävling ingick också och nytt för i år var strid i bebyggelse, där Ödeshögs gamla järnvägsstation var övningsplats. Taggtråd, sandsäckar, rökhandgranater och lös ammunition användes i rikligt mått för att göra övningen så realistisk som möjligt och deltagarna var ense om att den här formen av strid nog är det svåraste man kan råka ut för.

I fälttävlingen, som omfattade handgranatkastning, avståndsbedömning, fältskjutning, materielkännedom samt ett skriftligt prov segrade Börje Carlsson med 98 poäng, tvåa blev Leif Gelot-

te med 96 poäng och tredje plats delades av Hans Rylander och Roland Sandborg, båda med 88 poäng.

Larmövning

Vid den larmövning, som genomfördes en majkväll blev deltagarantalet emellertid inte så stort. Avsikten var att prova försvaret av Malménbasen. Övningen följdes av Fo-befälhavaren Per-Arne Ring, som efter övningens slut höll en kort genomgång, där han visade på många viktiga detaljer som skulle beaktas vid kommande larmövningar.

Stämma

Driftvärnsstämma hölls den 16 juni. Stämman gästades av FFV driftvärns-

Jan Danielsson var en av deltagarna i driftvärnets Hästholmen-kurs i våras. Här bedömer han avstånd. Foto: Gunnar Häger

chef Arnold Andersson. Man var ense om att driftvärnet har stor betydelse för närskyddet, med tanke på all dyrbar materiel och utrustning som finns inom området. Man tog också upp frågor kring till exempel utbildning, utrustning, organisation och rekrytering. Flera funktionärer omvaldes.

Gunnar Häger

GS fyller sitt husbehov

GS. – Under senare år har vi tvingats göra en rad nödlösningar för att ge utrymme åt såväl personal som verksamhet, säger Gösta Nätfalk på avdelning Administration vid division GS i Östersund.

– Personalen har ökat på tekniker- och kontorssidan, en ökning som är fördelad över alla affärsområden. Den utbyggnad vi nu planerar är alltså helt nödvändig och ska ge oss 40 kontorsplatser och nya labutrymmen. Förhoppningsvis ska allt stå klart i november.

Det råder brist inte bara på kontor inom GS, utan även på andra arbetslokaler. Tidigare har temporära lokalbehov täckts bland annat med en barack för tolv personer. Men det visade sig snart vara en tillfällig lösning av den typ som snabbt blir permanent.

Idag utnyttjar vi alla tillgängliga utrymmen mellan tak och golv. Det är en utveckling som har gått trappstegsvis, men nu vill vi sätta stopp för den, säger Gösta.

– Vi har ett uttalat behov av att kunna planera för framtida personalbehov och placera in nya medarbetare. Redan nu sitter vi med åtta vakanser som ska besättas inom kort.

Basresurs på taknivå

"Husbehovet" är stort inte minst på avdelning Systemutveckling, och Göran Bäckström ser fram emot att få nya arbetslokaler.

Avdelningen är en basresurs för divisio-

nens olika affärsområden och här jobbar ett gäng på 20 personer. Idag är de utspridda över hela verkstan. En del har inga kontor alls.

Andra, som till exempel Göran själv, sitter på "teknikhyllan". Som så mycket annat är den hyllan strax under verkstadstaket ett provisorium i brist på andra lokaler.

– Det är svårt att nå folk inom avdelningen idag, och arbetet blir ineffektivt när vi tvingas springa omkring och leta rätt på varandra, säger Göran.

– Vi behöver samla både hårdvara och personal i gemensamma utrymmen så långt det är möjligt. Och vi behöver verkligen ge alla medarbetare egna rum, så att de på bästa sätt kan göra det förberedelsearbete som krävs av dem. Av samma skäl behöver vi ändamålsenliga datorrum och elektroniklab för att kunna jobba med vår utveckling av såväl elektronik som program.

Anne Allard

Så här mörkt har det sett ut för Göran Bäckström på avdelning Systemutveckling i Östersund. Men nu ser han ljus på möjligheten att flytta från den provisoriska "teknikhyllan". En ny byggnad ska stå färdig på division GS i november, och där ska avdelningen samla sina resurser. Foto: Anne Allard

Födelsedagsbarn i Kräftans vänkrets – och dessutom på samma avdelning!

SERVICE. Lämpligt i kräfttider är att berätta om Informationsservice i Arboga, där man haft fullt sjå att fira fem anställdas jämna födelsedagar.

Avdelningen kan prestera tre 50-åringar, som alla är födda i Kräftans vänkrets. Men i sin vänkrets räknar de gärna in övriga födelsedagsbarn – en 20-åring och en 40-åring.

Värt att fira också tycker avdelningen är att Bertil Ankarberg och Lotta Jansson nu tillhör gänget. Bertil, som är vår nye Art Director, ska ta hand om idélösning och formgivning av reklammaterial och Lotta ska sköta expeditionen tillsammans med Margareta Eriksson.

Ann Wilson

Jämna födelsedagar har präglat Informationsservice i Arboga den senaste tiden. Tech-In ber att få gratulera i efterskott! Frv: Bertil Ankarberg, Bo Tegenborg, Lars-Gunnar Fogestam, Kent Niklasson och Lotta Hansson.

Foto: Ingemar Kjellberg

Börjes recept

Börjes recept på kantarellgös med gräslöksås för 8 personer.

8 gösar à 4 hg
För buljongkok: lök, morötter, lagerblad och vitpepparkorn.
5 dl crème fraiche
2 ägg
salt och vitpeppar
2 hg förvällda kantareller
1 ½ dl torrt vitt vin
2 msk hackad gräslök
2 tsk riven pepparrot

Tag ur, rensa och filea fiskarna. Koka buljong på skroven, lök, morötter, lagerblad och vitpepparkorn.

Vik filéerna till rullar med ett stort hål i mitten.

Tag 2 dl crème fraiche, 2 äggulor, en nypa salt, vitpeppar, samt lite viltkrydda och lägg i en mixer (food processor) och kör tills smeten blir trögflytande. Tillsätt då svampen och kör en kort stund. Vispa 2 äggvitor till hårt skum och blanda försiktigt ned detta i kantarellsmeten.

Lägg gösrullarna på ett smort ugn-säkert fat och fyll hålen med kantarellsmeten. Sätt in i 150 grader i cirka 20 minuter.

Gör såsen så här: Blanda i en kast-rull 1 ½ dl buljong, 1 ½ dl vin och 3 dl crème fraiche. Koka upp under vispning och låt såsen bli simmig. Håll därefter i gräslöken och pepparrot samt lite salt.

Servera gösen och såsen tillsammans med hastigt blancherade morötter i tändsticksformat, skalad, skuren och smörslungad gurka samt kokt potatis.

Rekommenderat vin är Chateau Isenborg.

Restaurangchefens råd:

Fiska gös och plocka kantareller

Har du ätit kantarellgös med gräslöksås på Gyllene Balken – personalrestaurangen vid FFV i Arboga?

I så fall var det på våren nån gång. Vad du inte visste då var att restaurangchef Börje Larsson tränade på sina gäster. Han låg nämligen i startgrupparna för att under försommaren i Västerås delta i en tävling om bästa västmanländska representationsrätten.

Börje har tävlat förr. För ett par år sedan deltog han till exempel i en såstävling. Men denna gång gällde det alltså att kombinera typiska västmanländska ingredienser till en välsmakande anrättning för restaurangbruk. Lämpligt vin skulle också föreslås. Det var Dagab och Västmannas Turism som arrangerade tävlingen.

De tre uttagna tävlade på restaurang Bacchus Källaren i Västerås. Och när domarna skulle besluta vilken rätt som skulle vinna visade det sig att två tävlande hade mycket snarlika rätter. Kantareller och gös är tydligen typiskt västmanländskt!

Börje kom på andra plats med sitt recept "Kantarellgös med gräslöksås".

Det är inte utan att det vattnas i munnen bara av att läsa receptet. Och nu är det väl bara att ge sig ut och plocka kantareller, fiska några gösar (eller kanske köpa?) och klippa lite gräslök. Sen är det väl bara att börja anrätta läckerheterna...

Börje vill passa på tillfället att berätta för läsarna att han som kompensation för vissa stökigheter som varit i omed ombyggnaden av Gyllene Balken kommer att överraska matgästerna någon gång under senhösten med en specialvecka. Ämnet för veckan är i skrivande stund ännu inte helt bestämt. Men det blir något utöver det vanliga, lov, Börje.

Ann Wilson

Börje Larsson, restaurangchef på Gyllene Balken i Arboga, har vunnit andra pris i recepttävling. Ingredienserna skulle vara typiskt västmanländska och Börje valde då kantarellgös med gräslöksås. Foto: Ann Wilson

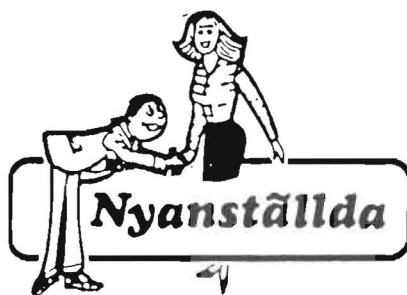
Upprepade stölder har skett vid FFVs parkering

Den senaste tiden har det förekommit flera stölder och stöldförsök på parkeringen utanför grindarna vid FFV i Arboga. Trots att Vakten dagligen gör inspektionsrundor på parkeringen, verkar det vara relativt enkelt för tjuvarna att komma åt begärligt stöldgods från bilarna. En av anledningarna till detta är att många anställda lämnar sina bilar olåsta.

Företagets Säkerhetstjänst ser mycket allvarligt på de inträffade stölderna och vill uppmana var och en som använder sig av parkeringen att tänka på följande:

- Lås bilen och göm eller täck över särskilt stöldbegärliga tillbehör och saker.
- Om du drabbas av stöld eller stöld-

försök under arbetstid (gäller både innanför och utanför grindarna) ska du meddela din närmaste linjechef, som i sin tur meddelar polisen. Om tveksamhet råder beträffande om polisanmälan ska ske eller ej, ska fallet diskuteras med säkerhetschefen Sigvard Larsson. Varje stöld eller stöldförsök på arbetsplatsen eller parkeringen ska för övrigt **alltid** rapporteras till honom.

April

Eva Carlsson, kontorist, FL19
 Karl-Erik Karlsson, förste driftingenjör, FF97
 Bengt Johansson, apparatmontör, FC52
 Michael Olovsson, förrådsarbetare, FF74
 Peter Gistrand, apparatmontör, FP80
 Per Persson, elmontör, FP70
 Ann-Kristin Hultgren, förrådsarbetare, SG43
 Stefan Hansson, plåtslagare, FT81
 Leif Svensson, flygplanmontör, FF67
 Matts Andersson, flygplanplåtslagare, F69
 Håkan Lindeblad, flygplanplåtslagare, FF69
 Martin Persson, flygplanplåtslagare, FF69
 Lars-Åke Larsson, flygplanmontör, FF67
 Mikael Jonasson, elmontör, FF70

Maj

Peter Surin, förste driftingenjör, FP16
 Tord Liljekvist, förste byråintendent, SH80
 Lars Green, förste driftingenjör, FF18
 Torbjörn Björck, elmontör, FP70
 Kaj Junell, fräsare, FT74
 Bo Johansson, flygplanmontör, FF63
 Roger Tölander, svarvare, FT71
 Göran Pettersson, målare, FT56

Juni

Leif Salmberg, avdelningsdirektör, FF20
 Ove Malmqvist, avdelningsdirektör, FF15
 Gösta Hallqvist, förste driftingenjör, FF16
 Janne Öрман, förste driftingenjör, FA25
 Michael Rylander, ingenjör, FC22
 Marie Olsson, kontorist, FC58
 Sussanne Green, kontorist, SE62
 Magnus Wallén, elmontör, FF70
 Bo Elvin, avsynare, FP40
 Jörgen Oskarsson, reparatör, ST62
 Anders Johansson, apparatmontör, FC52

Augångna

I pension

Maj

Ragnar Petersson, FA24
 Ulla Björklund, FT30
 Karin Sivhagen, ST80
 Sixten Pettersson, FF61

Juli

Berndt Wettergård, FF42

På egen begäran

April

Sven Arnell, SG42
 Rositha Halldén, ST80

Maj

Åke Lodestad, ST20

Juni

Christer Daun, FP81
 Örjan Bernhardsson, FC52
 Charlotte Ringqvist, FC58

"Ferna" – exklusiv 50-åring

Elof Fernkvist har varit trogen FFV i inte mindre än 50 år! Företaget visade sin uppskattning genom att bjuda "Ferna" på lunch och han fick också mottaga present och blommor.

De första 34 åren tillbringade Ferna i Västerås vid dåvarande CVV. Han kom som trettonåring till sin första arbetsplats och fick börja som portvakt – en mycket ansvarsfull uppgift för en ung och oerfaren pojke. Han hade samtidigt hand om telefonväxeln – två linjer ut och tre in – och massor av kontorsgöromål.

Han kan också räkna en av sina arbetsuppgifter som banbrytande. Han lärde nämligen upp den första kvinnliga anställda vid CVV!

Efter ett år placerades Ferna i verktygsförrådet som "yngre arbetare" med 45 öre i timmen. Senare blev han lärling på monteringen. Men Ferna ville något mer. Han började läsa på korrespondens, blev flygplanmontör och därefter kontrollant. 1961 började Ferna läsa till ingenjör på kvällarna och efter fem år tog han sin efterlängtnade examen.

I och med nedläggningen av CVV

Elof "Ferna" Fernkvist tillhör den exklusiva skaran "50-åringar", som arbetat 50 år vid FFV. Han började i Västerås och har sen 16 år arbetat som teknisk handläggare vid FFV i Linköping. Först nästa år går Ferna i pension. Foto: Ann Wilson

1969–1970 blev Ferna erbjuden arbete vid dåvarande CVM. Han accepterade och har sedan 1970 varit teknisk handläggare för apparater.

Ann Wilson

Juli

Lars-Inge Karlsson, förste driftingenjör, FC22
 Roger Frank, verkstadsingenjör, FP40
 Per-Arne Jonsson, förrådsarbetare, FF77
 Ulf Karlsson, rörmontör, ST60
 Hans Andersson, flygplanmontör, FF69

Bilen farligaste platsen i trafiken för många barn.

Så är det faktiskt, trots att det numera finns skyddsutrustning för barn i alla åldrar.

NIF

April

Pär Nyquist, motoringenjör, MG33
Anette Schlegel, räkningskontrollant, SL30
Niklas Gunnahr, teleingenjör, AF54
Stefan Brunnsäter, ingenjör, AF88
Ann-Charlotte Jansson, kontorsbiträde, SD01
Hans Lundberg, elmontör, AF30
Peter Sjöqvist, apparatmontör, MG87
Johan Andersson, materialprovare, AF75

Maj

Carl Lundgren, marknadsförare, CM15
Monika Bergström, sekreterare, EA
Henrik Nordlund, elevingenjör, MA
Håkan Arnesson, planeringsingenjör, MA14
Mats Wahlfeldt, materieladministratör, MT20
Carina Olsson, arkivbiträde, AK50
Thomas Andersson, serviceingenjör, AM55
Helena Svensson, sekreterare, AF30
Mikael Andersson, maskinarbetare, MR43
Lena Persson, materielkompl, MF83
Bertil Andersson motormontör, MT83
Mikael Andersson, kontrollant, MT90
Ingemar Nilsson, byggnadsarbetare, SR60
Toni Kemhagen, telemontör, AR60
Anders Åkerlind, telemontör, AF70

Juni

Åke Andersson, ingenjör, AF45
Lars Svensson, systemingenjör, AS40
Ulo Nimfeldt, systemerare, SE03
Anders Marklund, ingenjör, AM55
Göran Joryd, ingenjör, AF47
Mikael Persson, ingenjör, AF64
Mats Hjälmarth, elevingenjör, MA

Lennart Andersson, serviceingenjör, AM55
Anders Karlsson, serviceingenjör, AM55
Lars Lindberg, divisionschef, M
Börje Carlsson, controller, MT02
Kjell Magnusson, systemingenjör, AS36
Håkan Lindgren, apparatprovare, MG87

Juli

Bo Öjesten, systemingenjör, AR80
Anders Östensson, ingenjör, AF84
Stephan Jacobsson, ingenjör, AS70
Jeanette Lundkvist, kontorist, AF21
Johan Eriksson, systemingenjör, AS30
Johann Mattsson, programmerare, MP10
Bror Österberg, reparationsingenjör, MR25
Ola Hedlin, serviceingenjör, AM25
Harry Kaipainen, ingenjör, AF64
Lena Folke, planerare, MR15
Inger Björklund, vapeningenjör, AR22
Kennet Karlsson, montör, MG85
Tommy Andersson, kontrollant, MA96
Hans-Olov Hansson, robotmontör, AR20
Matti Mustonen, montör, MA75
Johan Gustavsson, montör, MT84
Lars-Göran Winther, montör, MA84

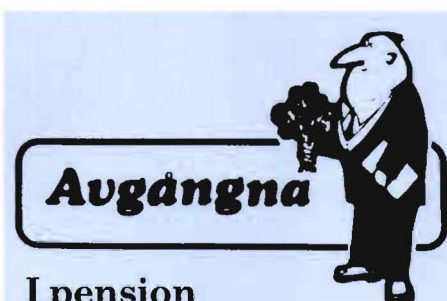
Cykla med vett!

"Fem myror är fler än fyra elefanter" fick vi lära oss i ett TV-program för något år sedan. Fem cyklister i bredd är bredare än en bil. Det har vi biltrafikanter blivit övertygade om många gånger vid arbetsdagens början eller slut.

Visserligen ska arbetsgemenskap uppmuntras och värdesättas, men måste den vara så intensiv just medan ni cyklar?

Apropå cykelvett: några anställda, som själva cyklar till och från jobbet, har bett oss vädja till övriga cyklister angående det här med omkörningar. "Man blir omkörd på båda sidor, ibland till och med samtidigt. Det är inte så trevligt när man är trött efter arbetsdagen och inte orkar vara uppmärksam åt alla håll".

Skärpning, cykelvänner!

I pension

April

Berndt Wrangå, MG95

På egen begäran

April

Tomas Widström, AS36
Bo Forslund, AS93

Maj

Hans Petersson, MP20
Jan Öjerstav, AK34
Håkan Olofsson, AF64
Jan-Erik Norberg, SR30
Håkan Larsson, MT80

Juni

Jörgen Andersson, AS50
Eilert Nordlander, UE
Jörgen Blom, AF28
Lars-Ola Ohlsson, MT32
Nils-Göran Larsson, AF64
Tommy Larsson, AM64
Anders Östergren, AA26
Lars Eriksson, AR63

Juli

Sören Rehnman, MG30
Åke Dagerhäll, EP20
Stig Björkdahl, MR80
Per-Erik Öberg, MA95

Tech-In

Adress: FFF Aerotech, CO
732 81 Arboga
Telefon: 0589-818 59

Ansvarig utgivare: Per-Åke Dahlström, CO
Redaktör: Britt Blom, CO

Divisionsombud: Motor och Avionik:
Anne Allard, AA23
Service: Ann Wilson, SC70
Flygteknik: Benny Aretun, FL17
GS: Hans Brännström, GP30
Export: Britt Blom, CO

Redaktionsråd: Ansvarig utgivare
Redaktör
Samtliga divisionsombud
Roger Thelénus, FCTF Arboga
Conny Petersson, SF Linköping
Hans Brännström, FCTF Östersund